

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Ørland kommune

Arkivsak: 24/462
Møtedato/tid: 28.08.2024 kl. 10:00
Møtested: Bjugn, rådhuset, Alf Nebbs gate 1, møterom Kopparen 2.etasje

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Torbjørn Brandt på telefon 930 65 722, eller e-post: torbjorn.brandt@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, den 23.08.2024

Heidi Anita Solem (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Torbjørn Brandt
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
25/24	Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen
26/24	Aktuelle saker fra kommunens folkevalgte organer
27/24	Aktuelle artikler og tolkning for kontrollarbeidet
28/24	Oppfølging av kontrollutvalgets vedtak mv.
29/24	Referatsaker
30/24	Innspill til kontrollarbeidet
31/24	Godkjenning av møteprotokoll

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Ørland kommune

Møtedato

28.08.2024

Saknr

25/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt**Arkivkode** FE-216**Arkivsaknr** 23/536 - 25**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen for kontrollen av offentlige anskaffelser til orientering.

Vedlegg

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen

Nummerert brev nr 6 Ørland kommune

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets skal føre kontroll med den økonomiske forvaltningen i kommune, jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b. Forenklet etterlevelseskontroll er en del av denne kontrollen, jf. kommuneloven § 24-9.

Formålet er at kontrollen, innenfor en begrenset ressursramme, bidrar til å forebygge svakheter og for å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette bygger opp under god økonomiforvaltning, åpenhet og tillit til kommunens forvaltningspraksis. Målsettingen er å etablere enkle og jevnlig kontrollhandlinger som fanger opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen.

Kontrollhandlingene kan blant annet foretas på områder hvor brudd har særlige økonomiske konsekvenser, eller i særlig grad svekker tilliten til økonomiforvaltningen.

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Revisor utfører forenklet etterlevelseskontroll med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301. Moderat sikkerhet defineres slik: klart lavere enn betryggende sikkerhet, men skal øke de tiltenkte brukernes tillit til informasjonen i en grad som er klart høyere enn ubetydelig.

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse og virkninger. Slike vurderinger faller inn under forvaltningsrevisjon. Områder for forenklet etterlevelseskontroll kan være finansforvaltningen, selvkostområdene, offentlige anskaffelser og offentlig støtte. Andre områder som beregning av driftstilskudd til private barnehager, andre tilskudd/ overføringer til private, konsesjonsvilkår, kontraktsoppfølging kan også være aktuelt, listen er ikke uttømmende. Kontrollen er basert på en risiko og vesentlighetsvurdering som ble lagt frem for kontrollutvalget.

Revisoren har gjennomført kontroll av anskaffelser med en verdi over 100 000 kroner men under terskelverdi på 1 300 000 kroner.

Revisoren har utarbeidet følgende kriterier for kontrollen:

1. Bli det laget anskaffelsesprotokoll iht. anskaffelsesforskriften § 10-5?
2. Er det gjennomført konkurranse på anskaffelsen iht. anskaffelsesforskriften?

- a. Åpen tilbudskonkurranse iht § 8-3? eller
- b. Begrenset tilbudskonkurranse iht§ 8-9?

Revisoren kontrollerte 14 anskaffelser opp i mot de valgte kriteriene. Av disse var 7 anskaffelser omfattet av rammeavtale, og 3 anskaffelser hadde protokoll. For 2 anskaffelser har revisor mottatt dokumentasjon på gjennomført konkurranse, men ikke protokoll. De siste 2 anskaffelsene har revisor ikke mottatt noen dokumentasjon på anskaffelsen.

På grunnlag av funnene har revisor avgitt en uttalelse til forenklet etterlevelseskontroll med modifisert konklusjon, og revisor er pliktig å avgi nummerert brev til kontrollutvalget..

Konklusjon

Sekretariat anbefaler at kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse til orientering.

Kommunestyret bør være orientert om resultatet av den forenklete etterlevelseskontrollen, herunder de forhold som det pekes på i nummererte brevet.

Til kontrollutvalget i Ørland kommune**UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTAELSE OM ETTERLEVELSE AV BESTEMMELSER OG VEDTAK FOR ØKONOMIFORVALTNINGEN**

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Ørland kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Vi har i vår risiko- og vesentlighetsvurdering kommet frem til at vi for 2023 foretar kontroll på etterlevelse av offentlige anskaffelser over kr 100 000 og under terskelverdi kr 1 300 000.

Valgte kriterier

1. Blir det laget anskaffelsesprotokoll iht. anskaffelsesforskriften § 10-5?
2. Er det gjennomført konkurranse på anskaffelsen iht. anskaffelsesforskriften?
 - a. Åpen tilbudskonkurranse iht § 8-3? eller
 - b. Begrenset tilbudskonkurranse iht § 8-9?

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Midt-Norge SA et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Grunnlag for konklusjon med forbehold

Vi har kontrollert 14 anskaffelser innenfor nevnte kriterier. Av disse var 7 omfattet av rammeavtale, og 3 anskaffelser hadde protokoll.

For 2 anskaffelser har vi mottatt dokumentasjon på gjennomført konkurranse, men ikke protokoll. De siste 2 anskaffelsene har vi ikke mottatt noen dokumentasjon på anskaffelsen.

Konklusjon med forbehold

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis kan vi ikke konkludere med at de ovennevnte kriteriene i det alt vesentlige er etterlevd for 4 av de 14 undersøkte anskaffelsene.

For 10 anskaffelser er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Ørland kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd de kontrollerte kriteriene.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Ørland kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Orkanger, 1. juli 2024

Kjell Næssvold
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

**Til kontrollutvalget i
Ørland kommune**

Nummerert brev nr. 6

Nummerert brev

Avvik som fører til en modifisert konklusjon i uttalelse til forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen, skal etter «God kommunal Revisjonsskikk RSK 301» kommuniseres til kontrollutvalget i nummerert brev.

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen 2023

I vår forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen for 2023 valgte vi å se på offentlige anskaffelser mellom kr 100 000 og 1 300 000 på følgende kriterier:

1. Blir det laget anskaffelsesprotokoll iht. anskaffelsesforskriften § 10-5?
2. Er det gjennomført konkurranse på anskaffelsen iht. anskaffelsesforskriften?
 - a. Åpen tilbudskonkurranse iht § 8-3? eller
 - b. Begrenset tilbudskonkurranse iht § 8-9?

Funn etter kontroll:

Vi har kontrollert 14 anskaffelser innenfor nevnte kriterier. Av disse var 7 omfattet av rammeavtale, og 3 anskaffelser hadde protokoll.

For 2 anskaffelser har vi mottatt dokumentasjon på gjennomført konkurranse, men ikke protokoll. De siste 2 anskaffelsene har vi ikke mottatt noen dokumentasjon på anskaffelsen.

På grunnlag av funn har vi avgitt en uttalelse til forenklet etterlevelseskontroll med modifisert konklusjon, og er pliktig å avgi nummerert brev til kontrollutvalget.

Orkanger, 1. juli 2024

Kjell Næssvold
Kjell Næssvold
statsautorisert revisor
oppdragsansvarlig

Aktuelle saker fra kommunens folkevalgte organer

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Ørland kommune

Møtedato

28.08.2024

Saknr

26/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 24/369 - 2**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar aktuelle saker fra de folkevalgte organene, til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtok i sak 19/24 at medlemmene følger hvert sitt politiske utvalg. Medlemmene gir en kort orientering om saker som kan være aktuelle for oppfølging i kontrollutvalget eller som er av særlig interesse. Utvalget vedtok å fordele de folkevalgte organer til hvert av utvalgets medlemmer på følgende måte:

1. Kommunestyret: Thor Bretting.
2. Formannskap: Heidi Solem.
3. Utvalg for helse og familie: Aase Alseth Hellem.
4. Utvalg for Industri og Næring: Oddbjørn Ingebrigtsen.
5. Utvalg for oppvekst og utdanning: Sonja Børve.
6. Planutvalg: Ole Martin Hågård.
7. Arbeidsmiljøutvalget: Bente Brandtzæg.
8. Eldrerådet: Oddbjørn Ingebrigtsen.
9. Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne: Heidi Solem.
10. Koordineringsutvalg for støy: Bente Brandtzæg.
11. Ungdomsrådet: Aase Alseth Hellem.
12. Landbruksnemnd: Ole Martin Hågård

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget kan ta aktuelle saker fra de ulike folkevalgte organer til orientering.

Aktuelle artikler og tolkning for kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Ørland kommune

Møtedato

28.08.2024

Saknr

27/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/535 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar aktuelle artikler og tolkningsuttalelser som gjelder kontrollarbeidet, til orientering.

Vedlegg

Innbyggerpanel er et folkevalgt organ

Avdekket omfattende svikt i NAVs ivaretagelse av barns behov ved søknad om sosialhjelp

Kan være vanskelig for en ansatt å legge fram en innstilling i strid med en inhabil kommunedirektørs interesser

Bernt imøtegår ikke våre argumenter fra lovtekst, forarbeider og praksis

Inhabilitet for underordnede - Hva gjør vi når juristene ikke er enige

Inhabilitetsreglene er ikke bare et spørsmål om finjuss

Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker

I dispensasjonssaker er politikerne rettsanvendere

Saksopplysninger

For å gi kontrollutvalget kunnskap og kjennskap til den kommunale virksomhet, forvaltning og saksbehandling, legges det frem de nyeste artikler og tolkninger av aktuelle bestemmelser i lov, forskrift mv. Følgende artikler legges frem:

1. Innbyggerpanel er et folkevalgt organ.
2. Avdekket omfattende svikt i NAVs ivaretagelse av barns behov ved søknad om sosialhjelp.
3. Kan være vanskelig for en ansatt å legge fram en innstilling i strid med en inhabil kommunedirektørens interesser.
4. Bernt imøtegår ikke våre argumenter fra lovtekst, forarbeider og praksis.
5. Inhabilitet for underordnede - Hva gjør vi når juristene ikke er enige.
6. Inhabilitetsreglene er ikke bare et spørsmål om finjuss.
7. Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker.
8. I dispensasjonssaker er politikerne rettsanvendere.

Konklusjon

Kontrollutvalget kan ta de vedlagte dokumentene til orientering.

Innbyggerpanel er et folkevalgt organ

Kommunal Rapport 05.06.2024, Sivilombudet

Innbyggerpaneler må åpne møter og saksdokumenter etter at Sivilombudet har sett nærmere på ordningen.

I forrige uke konkluderte Sivilombudet med at innbyggerpanelet i Røros er et folkevalgt organ. Det innebærer at innbyggerpanelet må følge bestemmelsene om møte- og dokumentoffentlighet.

Sivilombudet har nå bedt Kommunal- og distriktsdepartementet om å klargjøre for landets øvrige kommuner hvilke regler som gjelder for innbyggerpanel.

– Vi må forholde oss til den konklusjonen som kommer, og vil rette oss etter den. Det sier noe om hvor komplisert regelverket kan være. Det vil være bra å få klarlagt regelverket, sier Røros-ordfører Isak Veierud Busch (Ap).

Nei, nei, ja

Bakgrunnen for saken er at nyhetsleder Vegard Venli i [Aftenposten](#) fikk avslag på innsyn i den digitale plattformen som innbyggerpanelet i Røros kommuniserer i. Statsforvalteren i Trøndelag støttet kommunens nei til innsyn, og begrunnet det blant annet med at innbyggerpanelet *ikke* var et folkevalgt organ.

Nå har altså Sivilombudet kommet til motsatt konklusjon:

- Et innbyggerpanel er et folkevalgt organ etter kommuneloven. Det må følge reglene for møteoffentlighet og dokumentinnsyn.
- Ingen av dokumentene i den digitale plattformen innbyggerpanelet i Røros bruker, er saksframlegg med vedlegg. De inneholder ikke fakta eller kunnskap som blir en del av saksgrunnlaget, og kan derfor unntas etter offentlighetsloven.
- Sivilombudet ber Statsforvalteren i Trøndelag likevel vurdere om noe av det som foregår i plattformen skulle vært lagt fram i åpent møte. I så fall vil det være innsynsrett i dem.

Mer demokrati

Røros-ordføreren sier at innbyggerpanelet har vært et forsøk på å skape mer demokrati. Så langt har panelet jobbet med å gi råd om utviklingen av et offentlig rom i Røros. Ordføreren sier at forslaget som kom fra panelet, var gjennomarbeidet. Ut over det har han ikke hatt noen befatning med panelet.

– *Tror du konklusjonen om at innbyggerpanelet er et folkevalgt organ vil ha noe å si for interessen for å delta?*

– Det tror jeg nok. Terskelen for å delta vil være annerledes, dersom du risikerer at det du sier, blir gjengitt her og der. Deltakelse i innbyggerpanelet har vært veldig lavterskel. Jeg håper jo at de som sitter der, synes det har vært så interessant at de ønsker å fortsette, sier Busch.

Kommunal- og distriktsdepartementets kommunikasjonsavdeling skriver i en e-post at departementet mottok Sivilombudets uttalelse mandag. Departementet har ikke hatt anledning til å gå inn i spørsmålene uttalelsen reiser eller vurdere ombudets henstilling.

Om innbyggerpanel

Et innbyggerpanel er en samling av innbyggere som har sagt ja til å komme med råd og innspill til politikerne i sin kommune.

- Panelet kan være satt sammen av tilfeldig utplukk (loddrekning) eller selvrekrutterende.
- Formålet er å fremme dialog og innhente innbyggernes synspunkter.
- Et innbyggerpanel kan være knyttet til en bestemt sak (for eksempel kommuneplanen) eller det kan sitte for en avgrenset tidsperiode.
- Mange kommuner har opprettet innbyggerpanel, deriblant Bærum, Stavanger, Kvinesdal, Kinn, Tysvær, Tromsø.

Avdekket omfattende svikt i Navs ivaretagelse av barns behov ved søknad om sosialhjelp

Kommunal Rapport 01.07.2024, NTB

Helsetilsynet har avdekket lovbrudd ved 58 av 68 Nav-kontorer i sin kartlegging av etatens oppfølging av barn i familier som mottar sosialhjelp.

Mandag morgen la Helsetilsynet fram en oppsummeringsrapport av et tilsyn statsforvalterne har gjennomført med Nav-kontorer i hele landet i 2022 og 2023. Tilsynet har sett på hvordan Nav ivaretar og følger opp barn i familier som søker om, eller mottar økonomisk sosialhjelp. Under tilsynet ble det avdekket lovbrudd ved 58 av 68 Nav-kontorer.

– I dette tilsynet avdekket statsforvalterne mye svikt. Vi er bekymret for at barn og unge i familier som trenger økonomisk sosialhjelp, ikke får den hjelpen de har behov for, sier direktør Sjur Lehmann i Helsetilsynet i en pressemelding.

Helsetilsynet fastslår at Nav ikke ivaretar barna i familier som mottar økonomisk sosialhjelp, godt nok.

– Det er vanskelig å gjøre vurderinger av barnets beste og vurderinger av behovet for økonomisk sosialhjelp hvis man ikke har kartlagt hvilke behov barna og familien har, sier Lehmann.

Innhentet sjelden barns synspunkter

I tilsynet undersøkte Helsetilsynet flere krav til Nav-kontorenes praksis. Blant dem var kravet om at de skal foreta en tilstrekkelig kartlegging av barns behov ved søknad om økonomisk stønad.

På dette punktet fant tilsynet lovbrudd ved 51 av de 68 Nav-kontorene, og det ble konkludert med at kontorene sjelden innhentet barns synspunkter i saker som angikk dem. Lehmann påpeker at dette er noe som må gjøres.

– Dette er et krav etter barnekonvensjonen, som vi ser at det i liten grad ble gjort, sier Lehmann.

Ifølge Helsetilsynet har denne manglende kartleggingen ført til følgefeil i form av lovbrudd knyttet til kravet om at Nav-kontorene skal foreta en forsvarlig vurdering og beslutning ved slike søknader. Det ble avdekket slike lovbrudd ved 53 av kontorene.

– Fordi det sviktet i kartleggingen, ble vurderingen og beslutningen om økonomisk stønad gjort på et sviktende grunnlag, skriver Helsetilsynet.

Når det kom til oppfølging av familier som mottar økonomisk stønad, ble det avdekket lovbrudd ved 14 kontorer.

Må bedres

– Jeg tenker at her er det mye den enkelte kommune må følge opp, sier arbeids- og velferdsdirektør Hans Christian Holte til NTB.

Holte påpeker samtidig at tilsynet er gjennomført halvannet til to år tilbake i tid. Han mener det har skjedd en del positiv utvikling på området siden tilsynet ble gjennomført, på bakgrunn av tidlige signaler de fikk fra Helsetilsynet.

Samtidig erkjenner han at lovbruddene som er avdekket, gir uttrykk for at praksisen i kommunene og ved det enkelte Nav-kontor ikke har fulgt barnekonvensjonen slik de skal.

– Jeg tenker at alle avvikene viser at praksisen på dette området må bedres i den enkelte kommune. Det er et viktig ansvar for Nav å følge opp. Vi vurderer det som en situasjon som må bli bedre, slik at vi kan bli tryggere på at hver enkelt familie med behov for sosialhjelp og barna deres blir godt ivaretatt, sier Holte.

Kan skyldes manglende dokumentasjon

Holte synes det er vanskelig å peke på en bestemt årsak til det som avdekkes i tilsynet, men peker blant annet på manglende bevissthet på å ivareta barns beste i forbindelse med tildeling av sosialhjelp til en familie.

Samtidig mener han det også kan henge sammen med manglende dokumentasjon.

– Det kan ha skjedd kartlegginger og samtaler med barn som ikke er dokumentert, og dermed ikke kommer fram i tilsynet, påpeker Holte.

Kan dette være på grunn av dårlige rutiner ved Nav-kontorene?

– Ja, jeg synes det virker som at det er en del av svakheten. Noe går på dårlige rutiner, men det er nok samtidig ikke gjort godt nok kartleggingsarbeid og vurdering og oppfølging. Det går både på dokumentasjon og at jobben ikke er gjort, sier Holte.

Inngår samarbeid med statsforvalterne

Holte forteller at Nav nå skal samarbeide med statsforvalterne for å følge opp lovbruddene, og for å gi god informasjon til alle norske fylker og kommuner om veilederen til Nav-ansatte som Arbeids- og velferdsdirektoratet har utviklet.

Holte understreker at han ser positivt på veien framover.

– Jeg opplever at både det grundige tilsynet fra Helsetilsynet og det gode samarbeidet med barneombudet de siste par årene gjør at jeg tror vi skal komme videre med oppfølging av dette området i Norge. Det er viktig, avslutter Holte.

Må ta det på alvor

Seniorrådgiver Inger Aasgaard i Barneombudet uttaler i en pressemelding at Helsetilsynets rapport er alvorlig og viser at arbeidet med å styrke barns rettigheter i Nav haster.

Aasgaard peker på lovregulering og kompetanseheving som tiltak Barneombudet mener er avgjørende for å sikre et større fokus på barns rettigheter, og mener arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna (Ap) må sikre at Nav ivaretar barnas rettigheter.

– Både nåværende og tidligere arbeids- og inkluderingsminister har oppfordret personer som har problemer med å forsørge seg og sin familie om å kontakte Nav. Dette er viktig og riktig. Men statsråden må da være sikker på at Nav faktisk gir barnefamilie den oppfølgingen de har krav på og at barns rettigheter ivaretas, sier Aasgaard.

Grov svikt

Leder i Redd Barnas norgesprogram Monica Sydgård er ikke overrasket over resultatet av tilsynet og mener i likhet med Barneombudet at Brenna må komme på banen.

– Tilsynene avdekker en grov svikt i Nav-systemet. Redd Barna mener at det nå må stilles krav til at Nav har undersøkt barnets behov og livssituasjon, når de jobber med barnefamilier. Det må framgå av vedtaket at barnets beste er vurdert, uttaler Sydgård i en pressemelding.

Røde Kors, på sin side, skriver i en pressemelding at de mener funnene i rapporten er rystende, og at de støtter Helsetilsynet i sin vurdering av at disse familiene ikke får den hjelpen de trenger.

– Dette er alvorlige funn og dessverre i tråd med hva familier vi er i kontakt med forteller oss. For mye ansvar blir lagt på foreldre som ikke alltid har oversikt over hva de kan søke om stønad til, sier leder for humanitære programmer Ingvill Alisøy-Gjerløw i Røde Kors.

Helsetilsynets oppsummeringsrapport finner du [her](#)

Kan være vanskelig for en ansatt å legge fram en innstilling i strid med en inhabil kommunedirektørs interesser

Kommunal Rapport 24.06.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Ansatte som er underordnet en inhabil kommunedirektør, kan ikke legge fram innstillinger for folkevalgte organer.

SPØRSMÅL: I [innlegg 12. juni fremholder to advokater i KS advokatene](#) at bestemmelsen om inhabilitet for den som er underordnet en inhabil, ikke gjelder ved utarbeidelse av saksforelegg til folkevalgt organ med forslag til vedtak.

De er «uenig i tolkningen nylig fremsatt av professor Bernt, hvor avledet inhabilitet angivelig medfører at saksbehandlere er avskåret fra å utarbeide avsluttende og sammenfattende vurderinger, eller konkrete forslag til vedtaksformuleringer.»

Kan du si noe mer om denne uenigheten og om hvordan vi bør forholde oss til denne?

SVAR: Juss er ikke matematikk. Vi jurister lever av å prøve å finne fram til riktige svar på spørsmål som loven ikke gir noe opplagt riktig svar på. Ikke sjelden vil det kunne være gode argumenter for og imot ulike tolkningsalternativer. Hva man da ender opp med, vil noen ganger avhenge av hvilke hensyn man mener er mest tungtveiende.

I denne saken er det klart nok et spørsmål om avveining mellom administrativt merarbeid og ivaretagelse av tillit til forvaltningsapparatets uhildethet. Tema her er hvordan vi skal forstå bestemmelsen [forvaltningsloven § 6 tredje avsnitt](#), som lyder:

«Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan».

Avgjørende for om det foreligger inhabilitet etter denne bestemmelsen, er altså om den tilsatte treffer «en avgjørelse». Det er med andre ord ikke avgjørende om det er tale om et «vedtak», slik dette er definert i [forvaltningslovens § 2](#), som er et snevrere begrep; «avgjørelse ... som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer».

Det er heller ikke det samme som begrepet «vedtak» slik det brukes i kommuneloven. Dette er ([§ 27–2 første avsnitt bokstav a](#)) alle «endelige vedtak som er truffet av et folkevalgt organ eller den kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen», i motsetning begrepet «avgjørelse» som (andre avsnitt) også omfatter «prosessledende avgjørelser».

Ikke noe av det som her sies, gir oss sikkert svar på spørsmålet om det er en «avgjørelse» etter [forvaltningsloven § 6](#) tredje avsnitt når administrasjonen avgir en innstilling med forslag til vedtak i et folkevalgt organ. Da må vi i stedet se på hva som er formålet med og tanken bak denne særregelen.

Spørsmålet blir da: Skal denne typen formell innstilling til folkevalgte organer ses som rent forberedende saksbehandling, eller må en se dette som sluttpunktet på en avsluttet prosess, der det er truffet en formell avgjørelse som så skal være utgangspunkt og grunnlag for det folkevalgte organets vedtak?

Forvaltningslovutvalget (NOU 2019:5) foreslår (s. 241) at dagens regel om inhabilitet på grunn av underordningsforhold videreføres, men bemerker samtidig (s. 99) at formelle innstillinger fra administrasjon til kollegialt organ er i en særstilling:

«I kollegiale organer er det vanligvis et klarere skille mellom saksforberedelsesfasen og avgjørelsesfasen. Har det kollegiale organet et sekretariat, skjer saksforberedelsen som regel der. Når saken legges fram for det kollegiale organet til avgjørelse, kan det likevel

komme fram nye momenter av betydning for avgjørelsen, eller sekretariatet kan bli bedt om å utfylle saksforberedelsen. I kommuner og fylkeskommuner praktiseres såkalt «fullført saksbehandling» ved at kommunedirektøren skal påse at sakene som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet på en måte som gir faktisk og rettslig grunnlag for å treffe avgjørelse i saken.»

Poenget er her at en slik innstilling normalt legger sterke føringer på det formelle vedtaket som skal treffes av det folkevalgte organet. Den er sluttpunktet for saksbehandlingen i et selvstendig ledd i forvaltningsapparatet, i motsetning til interne utkast og forslag innenfor et tilsatt tjenestemannsapparat, som gjerne kan sendes fram og tilbake som ledd den interne saksbehandlingen. Innstillingen kan ikke korrigeres eller trekkes tilbake når den er avgitt. Den er undergitt dokumentoffentlighet og partsinnsyn, se [offentleglova § 16](#) og [forvaltningsloven § 18d](#).

Det er typisk de viktigste og mest krevende sakene som behandles av kollegiale organer på grunnlag av slik innstilling, og det vil da være spesielt uheldig om man her skulle kunne «utvanne» lovens regel om inhabilitet for underordnede ved å overlate til underordnede i administrasjonen å levere en ferdig utformet innstilling til et folkevalgt organ når kommunedirektøren er inhabil.

I [kommuneloven § 13–1](#) tredje avsnitt fastslås at administrasjonen har et selvstendig faglig ansvar for å «påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak». Innstillingen har som formål å være en ferdig utarbeidet og fullstendige ramme for saken som skal behandles i det folkevalgte organet, og blir bare ganske unntaksvis fraveket når dette treffer sitt vedtak.

Spørsmålet blir da om det er forsvarlig at det folkevalgte organet skal måtte bygge sin saksbehandling på utredning og anbefalinger fra tilsatte som er underordnet en inhabil kommunedirektør. I [kommuneloven § 13–1](#) siste avsnitt er det fastsatt at «Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov.»

Det er ikke vanskelig å tenke seg situasjoner der en underordnet tilsatt vil synes det er krevende å skulle legge fram en innstilling med forslag til vedtak som er i strid med kommunedirektørens interesser, og enda lettere å tenke seg situasjoner der det uansett blir fremsatt beskyldninger om at dette har hatt betydning for utfallet av sak.

Her som ellers vil usikkerhet og tvist om inhabilitet både kunne forsinke den videre saksgangen og bidra til å svekke tilliten til kommunalforvaltningen.

De beste grunner taler derfor etter min mening for å se slike innstillinger som «avgjørelse» etter denne bestemmelsen, slik at ansvaret for å foreta den avsluttende administrative vurdering av saken, og for å legge fram innstilling for det folkevalgte organet, må legges til noen utenfor kommuneadministrasjonen, typisk noen i administrasjonen i en annen kommune.

Det forberedende arbeidet med saken vil stadig kunne gjøres av kommunens egne tilsatte, men det avsluttende ansvar for å kvalitetsvurdere saksforberedelsen og utforme forslag til vedtak, må legges til noen som ikke står i et slikt avhengighetsforhold til en inhabil sjef.

Bernt imøtegår ikke våre argumenter fra lovtekst, forarbeider og praksis

Kommunal Rapport 28.06.2024, debattinnlegg av Stig Eidissen og Erland Aamodt, KS Advokatene

Selv om jurister kan være uenige i lovgivers vurderinger, må man som hovedregel respektere lovgivers valg ved lovtolkning.

Professor Jan Fridthjof Bernt imøtegår [vårt innlegg om rekkevidden av avledet inhabilitet](#) i «[Bernt svarer](#)» 24. juni. Vi ønsker her å gi en replikk til dette.

Det er verdt å nevne at Bernt skiller seg ut blant juridiske forskere med sitt strenge syn på reglene om avledet inhabilitet.

Kort fortalt er spørsmålet hvilken betydning avledet inhabilitet etter forvaltningsloven § 6 tredje ledd får når kommunedirektøren er inhabil i en sak. Konsekvensen av avledet inhabilitet er at underordnede ikke kan «treffe avgjørelse i saken». Dette hindrer imidlertid ikke underordnede fra å drive saksforberedelse.

Vårt syn på spørsmålet er at underordnede normalt kan utarbeide saksfremlegg og innstilling til kommunestyret i slike tilfeller. Kommunestyret kan deretter treffe avgjørelse i saken.

Bernt hevder på sin side at underordnede generelt ikke har adgang til dette. Ifølge ham vil en innstilling fra administrasjonen anses som en «avgjørelse». Den rammes derfor angivelig av regelen om avledet inhabilitet.

Vi er enige med Bernt i at regelen om avledet inhabilitet ivaretar flere hensyn.

I vårt innlegg 12. juni påpekte vi samtidig at lovgiver har vurdert disse hensynene. Lovens ordlyd, forvaltningslovkomiteens ekspertutredning, departementets proposisjon og justiskomiteens innstilling peker alle i retning av at innstillinger til vedtak ikke er avgjørelser i bestemmelsens forstand. Blant annet fordi det motsatte i for stor grad vil føre til en lammelse av administrasjonen.

Selv om jurister kan være uenige i lovgivers vurderinger, må man som hovedregel respektere lovgivers valg ved lovtolkning. Stortinget – ikke domstolene – er den lovgivende makt i Norge. Dette bør også gjelde ved tolkningen av regelen om avledet inhabilitet.

Man finner heller ikke noe spor av Bernts forståelse i etterfølgende praksis. Praksis fra Høyesterett og Justisdepartementets lovavdeling taler for at det normale er at innstillinger i saker ikke er å anse som avgjørelser etter forvaltningsloven § 6 tredje ledd.

Bernt imøtegår ikke våre argumenter fra lovtekst, forarbeider og praksis. I stedet argumenterer Bernt med at «de beste grunner» taler for hans tolkning.

Han nevner én konkret kilde. Bernt påstår at utvalget til en ny forvaltningslov (NOU 2019:5) pekte på at formelle innstillinger fra administrasjon til kollegialt organ er i «en særstilling» når det gjelder saksbehandling. Vi kan ikke se at dette støtter hans tolkning.

Det Bernt henviser til, er utvalgets generelle redegjørelse om «arbeidsmåter i forvaltningen» (punkt 5.4 i NOU-en). Uttalelsen var ikke knyttet til inhabilitet og er derfor lite relevant.

Det utvalget attpåtil uttalte, var at skillet mellom saksbehandling og avgjørelse er *enda klarere* for kollegiale organer (side 99). Uttalelsen forutsetter at innstillinger normalt er en del av saksforberedelsen. Avgjørelsen ligger på sin side ligger hos det kollegiale organet.

Forvaltningslovutvalget fra 2019 uttrykker dermed akkurat det samme som ekspertutvalget og departementet knyttet til dagens forvaltningslov:

Innstillinger til kollegiale organer er normalt en del av saksforberedelsen, og ikke en avgjørelse i forvaltningslovens forstand.

Bernt bygger også sin tolkning på at en innstilling er en fullstendig ramme for saken, som bare unntaksvis blir fraveket av det folkevalgte organet. Dette er nok i første rekke en konsekvens av at mange saker har nokså opplagte utfall. Man skal ikke lese mange møteprotokoller fra folkevalgte organer for å finne tilfeller hvor de folkevalgte vedtar noe annet enn administrasjonens innstilling.

Det er også verdt å nevne at Bernt skiller seg ut blant juridiske forskere med sitt strenge syn på reglene om avledet inhabilitet. Professor Geir Woxholth, for eksempel, peker på at det er en *presumsjon* for at innstillinger til kollegiale organer ikke anses som en avgjørelse.

Til slutt vil vi kommentere Bernts poeng om at overordnedes inhabilitet i spesielle tilfeller kan skape tvil om upartiskheten også hos underordnede.

Vi er enige i at dette kan skje. Dette håndteres da av den skjønnsmessige inhabilitetsregelen i forvaltningsloven § 6 andre ledd. Det gir altså ikke grunn til å tolke regelen om avledet inhabilitet utvidende.

Inhabilitet for underordnede: Hva gjør vi når juristene ikke er enige?

Kommunal Rapport 09.07.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus i offentlig rett ved Universitetet i Bergen

Mitt råd er at kommunedirektører – og etatssjefer – så langt mulig, må unngå å sette seg i posisjoner der det kan bli spørsmål om deres inhabilitet.

I Kommunal Rapport har vi nå hatt [en diskusjon](#) om forståelsen av bestemmelsen i [forvaltningsloven § 6](#) tredje avsnitt om såkalt «avledet inhabilitet» for tilsatte i kommunens administrasjon i saker der deres sjef – kommunedirektøren – er inhabil.

Dette er et spørsmål om tillitsvern, ikke bare om ugyldighet.

Denne inhabilitetsregelen gjelder bare når den underordnede treffer «avgjørelse i saken».

Dette da i motsetning til det som gjelder når den tilsatte selv er inhabil; da kan hen heller ikke medvirke til «å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse».

Les også:

- [Bernt svarer: – Administrasjonen bør ikke lage forslaget til vedtak](#)
- [Inhabil kommunedirektør lammer normalt ikke administrasjonen](#)
- [Bernt imøtegår ikke våre argumenter fra lovtekst, forarbeider og praksis](#)
- [Bernt svarer: – Kan være vanskelig for en ansatt å legge fram en innstilling i strid med en inhabil kommunedirektørs interesser](#)

Denne særregelen ved avledet inhabilitet for underordnede er langt fra uproblematisk.

Det er altså tale om situasjoner der den eller de som skal utrede en sak, har en sjef som har en så nær tilknytning til saken, eller noen den gjelder, at hen er inhabil. Det er da ikke vanskelig å forestille seg at dette kan å ha betydning for hvordan den underordnede vil se på og fremstille saken.

Her som ellers er det ikke nok at vi har tillit til de enkeltpersonene det gjelder – inhabilitetsreglene skal sikre allmennhetens generelle tillit til det offentlige forvaltningsapparatet.

Dette skulle da tale for at vi hadde samme regel om inhabilitet ved saksbehandlingen her som i andre situasjoner der en offentlig tilsatt eller folkevalgt er inhabil på grunn av sin tilknytning til saken eller noen den angår.

Men her har lovgiver kommet til at en generell regel om automatisk inhabilitet for underordnede vil bli for krevende for forvaltningsapparatet. Den vil ha som konsekvens at hele saksbehandlingen må flyttes helt ut av den del av forvaltningen som har en inhabil sjef. Det kan for eksempel gjelde fra departementet, om statsråden eller departementsråden er inhabil, og ut av kommuneadministrasjonen eller vedkommende fagavdeling om kommunedirektøren er det.

Utgangspunkt og den klare hovedregel er derfor at både saksutredning og utforming av forslag til vedtak kan utformes av underordnede, hvis ikke disse selv er inhabile av en annen grunn.

Dette fremgår nå altså av lovteksten. Spørsmålet som vi da må ta stilling til, er den mer presise forståelsen av dette særlige unntaket fra inhabilitetsreglene.

Når vil vi si at det den underordnede gjør, er å treffe en «avgjørelse» i en sak der sjefen er inhabil, slik at hen blir inhabil til å medvirke ved denne?

Her er det opplagt rom for ulike meninger, uten at det er nødvendig å beskyldte meningsmotstandere for mangel på respekt for lovtekst og lovgivervilje.

Teknisk sett er problemstillingen hvordan vi skal trekke skillet i forvaltningsloven § 6 mellom «å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse» og «å treffe avgjørelse» for når regelen om inhabilitet for underordnede gjelder.

Det er rimelig klart ut fra forarbeidene til bestemmelsen at også forslag til vedtak vil kunne være en del av saksforberedelsen når dette skjer som ledd i den interne saksbehandlingen ved organet. Dette vil da være et ledd i den løpende saksbehandling i administrasjonen.

Spørsmålet blir da om det samme skal gjelde også der administrasjonen i kommunen har sluttført sin saksbehandling, og avgitt en formell innstilling i et utsendt offentlig dokument, med forslag til vedtak.

Svaret på dette vil i siste instans måtte bero på en avveining av de motstående hensynene som kommer til uttrykk i denne bestemmelsen.

På den ene siden står ønsket om å unngå en lovforståelse som er vanskelig å lese ut av selve lovteksten, og fremfor alt å unngå den arbeidsmessige merbelastning det kan medføre hvis man er tvunget til å flytte denne innstillingsmyndigheten til andre enn de som normalt har ansvaret for det aktuelle saksområdet.

På den andre siden står så ønsket om å unngå usikkerhet om administrasjonens upartiskhet og uavhengighet i slike situasjoner, med fare for rettslig uklarhet og tap av tillit.

Lovgiver har ikke tatt noe klart standpunkt til akkurat denne problemstillingen. Det er da ikke overraskende at kompetente jurister kan komme til ulike konklusjoner.

Dette blir i siste instans et spørsmål om verdivalg eller prioritering av verdier; hvilke belastninger vi er villige til å påføre forvaltningen for å unngå tvil og tvist om inhabilitet.

Det er ikke overraskende at kommunenes advokater og en universitetsjurist kan ha ulike oppfatninger om dette. Her må vi bare vente og se hva departement, lovgiver, Sivilombudet eller domstolene kommer fram til om spørsmålet blir satt på spissen.

I mellomtiden vil mine personlige råd være: Kommunedirektører – og etatssjefer – må så langt mulig, unngå å sette seg i posisjoner der det kan bli spørsmål om deres inhabilitet.

Og ordførerne bør vurdere nøye muligheten til å bruke settedirektører som har ansvar for å avgi innstilling, i saker der det kan bli uro om avgjørelsen på grunn av kommunedirektørens inhabilitet. Dette er et spørsmål om tillitsvern, ikke bare om ugyldighet.

Inhabilitetsreglene er ikke bare et spørsmål om finjuss

Kommunal Rapport 12.08.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Det er usikkert hvem som kan få ansvaret for å utarbeide forslag til vedtak når kommunedirektøren er inhabil. Det er ikke bare et spørsmål om finjuridisk tolkning, men om tillit til forvaltningens integritet

SPØRSMÅL: Eg les med stor interesse diskusjonen om kva konsekvensen er av at kommunedirektør er ugild i enkelte saker, og kva som då skal gjerast. I [eit svar 9. juli](#) skriv Bernt at ordførar bør vurdere å nytte settedirektør. Departementet har i [tolking av kommunelova](#) sagt at det på generelt grunnlag ikkje eksisterer ein slik heimel: Kva tenker Bernt kring dette?

SVAR: Inhabilitetsreglene i forvaltningsloven gjelder for den enkelte tilsatte ([§ 6 innledningen](#)) og andre «som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan» ([§ 10](#)). En kommune kan ikke i sin helhet bli inhabil.

Men når lederen for en forvaltningsgren er inhabil, «smitter» inhabiliteten på dem som er underordnet hen i samme organ. Underordningsforholdet blir da en selvstendig inhabilitetsgrunn for alle disse.

Men i motsetning til det som gjelder ved andre inhabilitetsgrunner, gjelder denne inhabilitetsgrunnen bare for den som treffer «avgjørelse i saken», og ikke for andre tilsatte som bare forbereder – altså tilrettelegger og utreder – saken for noen som skal treffe vedtak i stedet for den inhabile.

Er en etatssjef eller annen underordnet tilsatt inhabil, kan man løse problemet ved at kommunedirektøren treffer vedtak enten om å overføre avgjørelsesmyndigheten til en annen tilsatt, eller rett og slett selv treffer vedtaket.

Dette kan kommunedirektøren gjøre fordi all tildeling av avgjørelsesmyndighet til administrasjonen må oppfattes som delegering til kommunedirektøren, som så kan videredelegere denne avgjørelsesmyndigheten til en av sine underordnede. Hvis saken er vanskelig eller kontroversiell, kan kommunedirektøren i stedet legge den fram for vedkommende folkevalgte organ, og da gjerne med forslag til vedtak.

Vanskelig blir dette først der det er kommunedirektøren selv som er inhabil. Da er det ingen tilsatte som kan treffe avgjørelse i denne saken, heller ikke om overføring av ansvaret for saksutredning eller myndighet til treffe vedtak i denne.

Da må ordføreren, formannskap eller fylkesutvalg, eller kommunestyre eller fylkesting, bestemme hvem som skal ha ansvaret for saksutredningen og for å treffe vedtak i saken. I og med at myndighet til å treffe «avgjørelse» i saken ikke kan legges til noen av kommunens tilsatte når kommunedirektøren er inhabil, må endelig vedtak i saken treffes av kommunestyre eller fylkesting, eller av annet folkevalgt organ etter fullmakt fra dette. Som påpekt av departementet kan slik vedtakskompetanse ikke legges til noen utenfor kommunen eller fylkeskommunen annet enn der dette er fastsatt i lov, i dag i praksis bare ut fra de litt diffuse vilkårene i [kommuneloven § 5-4](#); «lovpålagte oppgaver ... så langt lovgivningen åpner for det», og i «andre saker ... hvis saken ikke har prinsipiell betydning».

Det er lite trolig at noen av disse vilkårene vil være oppfylt i saker der kommunedirektøren – og dermed hele kommuneadministrasjonen – er avskåret fra å treffe avgjørelse. Vedtak i saken må dermed treffes av kommunestyret, fylkestinget eller folkevalgt organ utpekt av dette.

Så langt er jussen etter alt å dømme klar og ukontroversiell. Det som gjenstår – og er mer usikkert – er hvem som kan gis ansvaret for å utarbeide saksforelegg med forslag til vedtak i vedkommende folkevalgt organ.

Det er dette som har vært tema i diskusjonen her i Kommunal Rapport, med utgangspunkt i en uttalelse i «Bernt svarer». Tvilen er her knyttet til avgrensningen av bestemmelsen om avledet inhabilitet for underordnede i [forvaltningsloven § 6](#) tredje avsnitt; for den som treffer «avgjørelse i saken».

Her er det klart at bestemmelsen ikke gjelder deltakelse i den interne administrative saksbehandlingen i organet.

KS-advokatene fremholder i et innlegg at dette må gjelde også for saksforelegg fra kommuneadministrasjonen til folkevalgt organ som skal treffe det endelige vedtaket i saken. Selv legger jeg avgjørende vekt på at et slikt offentlig dokument som oftest skreddersyr premissene for og utformingen av det vedtaket som skal treffes, er uttrykk for «sluttført saksbehandling» fra administrasjonens side. Det bør derfor anses som en selvstendig «avgjørelse» som faller innenfor rammen av inhabilitetsreglene også når inhabiliteten skyldes et underordningsforhold til en kommunedirektør som er part eller på annet grunnlag inhabil i saken.

Med en slik forståelse av loven vil det etter min mening være nødvendig å utpeke noen utenfor kommuneadministrasjonen som ansvarlig for å utforme saksforelegg med forslag til vedtak i det folkevalgte organet som skal treffe dette. Det kan da være nærliggende å søke hjelp fra en annen kommune eller kompetent fagmann et annet sted. På samme måte som ved inhabilitet i det øverste statsapparat bør det her kunne oppnevnes en «settekommunaldirektør» i den aktuelle saken, på linje med «settestatsråd» i statsforvaltningen.

Ved utformingen av saksforelegg og forslag til vedtak vil denne settedirektøren kunne bygge på saksutredning fra det underordnede saksbehandlerapparatet i kommunen, men vil ikke selv kunne treffe vedtak i saken.

Det er med andre ikke tale om noe fast tilsetningsforhold, men om et uavhengig utredningsoppdrag, innenfor de rammer og på de premisser som er formulert av oppnevnte organ, altså kommunestyret eller fylkestinget. Jeg vil mene dette vil være helt kurant fremgangsmåte i slike situasjoner. Det er også et grep som må kunne brukes, selv om man måtte mene at underordnede ikke er inhabile til å utforme saksforelegg etter bestemmelsen i § 6 tredje avsnitt.

Dette er ikke bare et spørsmål om finjuridisk tolking av denne bestemmelsen, men fremfor alt om tillit til forvaltningens integritet og evne til uhildet objektiv saksbehandling.

Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker? Dette er rådene

Kommunal Rapport 27.06.2024, Marte Danbolt, Elin Svendsen, Robert Fauli

Bruk styrevervregisteret og hold deg unna utbyggere, er blant rådene fra KS.

– Den enkelte folkevalgte har selv en plikt til å vurdere sin egen habilitet. Dersom man er i tvil, eller tenker at man kan være inhabil, anbefaler KS at vedkommende tidlig tar kontakt med ordfører eller andre i henhold til kommunens rutiner, slik at det blir anledning til å gjøre en juridisk vurdering på forhånd, sier fagsjef for KS Folkevalgtprogram, Dag-Henrik Sandbakken.

Skulle det være tvil om habilitetsvurderingen, har Sandbakken følgende råd:

– Da kan det være klokt å innhente juridiske råd i forkant av møtet, for eksempel hos KS Advokatene.

Roller og verv

En kartlegging Kommunal Rapport har gjort av over 300 lokalpolitikere i landets største 40 fjellhyttekommuner, viser at nærings- og grunneierinteresser er tungt representert blant politikere.

Mens lokalpolitikere som Kommunal Rapport har snakket med, forsikrer om at kommunene har en ryddig og streng praksis når det gjelder habilitet, mener Norges Hytteforbund at folkevalgte med økonomiske interesser må bli flinkere til å melde seg inhabile i arealsaker.

Sandbakken nevner særlig ett verktøy som kan sikre mer åpenhet rundt økonomiske interesser: KS styrevervregister.

– Styrevervregisteret viser informasjon om folkevalgtes og ledende ansattes roller, verv og eierinteresser. Det innhentes informasjon fra Brønnøysundregistrene og fra Skatteetatens aksjonærregister. Styrevervregisteret er gratis og åpent tilgjengelig for alle. I tillegg kan den enkelte selv legge inn informasjon om andre relevante forhold, sier Sandbakken.

Folkemøter og andre møter

Noen kommuner opererer også med et eget økonomiregister hvor det er vedtatt at folkevalgte og eventuelt også ledere skal registrere styreverv, gaver og/eller økonomiske interesser.

– Avhengig av hva kommunens regelverk sier, kan det for eksempel være verv i offentlige og/eller private selskaper, verv i interesse- og frivillige organisasjoner som mottar økonomisk støtte fra kommunen/fylkeskommunen, bierverv, eller næringsinteresser som aksjer i selskaper og fast eiendom, forteller Sandbakken.

– *Bør folkevalgte med mulige økonomiske interesser i arealsaker delta på møter med for eksempel utbyggere?*

– Nei, dersom det er avklart at en representant er, eller kan være inhabil, bør ikke vedkommende delta i slike møter dersom det er en del av saksbehandlingen. Åpne folkemøter eller lignende, som ikke er en del av kommunens saksbehandling, vil være noe annet.

Lovlighetskontroll

Ifølge Sandbakken handler habilitet om tillit. Habilitet er derfor et viktig tema i KS Folkevalgtprogram.

Han minner om at avgjørelser om habilitet kan være gjenstand for lovlighetskontroll.

– KS anbefaler også at partigruppene vedtar habilitetsregler for gruppa tilsvarende de som følger av forvaltningsloven og kommuneloven, sier Sandbakken.

Mulig inhabil? Slik går du fram:

1. Habilitet må vurderes fra gang til gang. Om du er i tvil om du er habil, så må du gi beskjed til ordfører så snart som mulig. Ordføreren ber så administrasjonen vurdere med utgangspunkt i den informasjonen du har gitt.
2. I selve møtet skal representanten be om ordet så snart ordfører/møteleder har åpnet saken, og før realitetene i saken kommer opp til debatt. Representanten skal da redegjøre for alle faktiske forhold som har betydning for habilitetsvurderingen.
3. Når det er gjort, skal vedkommende representant fratre møtet, og eventuell vararepresentant skal tiltre.
4. Det folkevalgte organet skal deretter drøfte habilitetsspørsmålet, uten å gå inn i realitetene i selve saken. Det er det folkevalgte organet som avgjør habilitetsspørsmålet.
5. Dersom vedkommende blir erklært inhabil, kan *ikke* vedkommende tiltre før saken er ferdig besluttet. Dersom vedkommende blir erklært habil, tiltre vedkommende slik at hen kan delta i realitetsbehandlingen.

I dispensasjonssaker er politikerne rettsanvendere

Kommunal Rapport 01.07.2024, kronikk av Fredrik Holth og Nikolai K. Winge, Holth &Winge

Det er ikke rom for alternative innstillinger til vedtak i dispensasjonssaker.

Stortinget vedtok i 2008 en plan- og bygningslov som klart innskjerpet kommunenes anledning til å gi dispensasjoner. Lovgiver understreket at dispensasjon skal være et snevert unntak som kommunene kun skal gi der de strenge vilkårene i loven er oppfylt.

Planendringer er, i motsetning til dispensasjon, et spørsmål som kan avgjøres politisk.

Hensikten var å tydeliggjøre den klare intensjonen om at ny og endret arealbruk skal styres gjennom arealplaner, vedtatt på grunnlag av et forsvarlig kunnskapsgrunnlag og med bred medvirkning fra offentlige og private aktører.

I dispensasjonssaker avgrenses vurderingen til et enkelt tiltak på en enkelt eiendom. Dersom det over tid gis mange dispensasjoner, vil dette kunne undergrave planer som informasjons- og beslutningsgrunnlag, og dermed de demokratiske prosesser som plan- og bygningsloven bygger opp under.

For å sikre at loven ble håndhevet i tråd med intensjonen, gjorde lovgiver et helt sentralt grep: Vurderingen av dispensasjonssøknader skal først og fremst bero på juss – ikke politikk.

Stortinget markerte dermed at det ikke er rom for lokalpolitiske prioriteringer og utøvelse av lokalt selvstyre når det gjelder vurderingen av lovens vilkår.

Dispensasjonsbestemmelsen har ikke fungert i tråd med lovgivers intensjon. Tall fra SSB viser at det fremdeles søkes om og innvilges en rekke dispensasjoner.

Det er også gjennomført flere undersøkelser av dispensasjonspraksis som viser at de fleste søknader innvilges, og at majoriteten av vedtakene bygger på feil eller mangelfull forståelse av loven.

Årsakene til dette er sammensatte, og i et rettssosiologisk perspektiv er det alltid av interesse å undersøke hvorfor lovgivning ikke får den ønskede effekt.

Dette kan skyldes at loven ikke aksepteres eller respekteres av de som er satt til å utøve myndigheten, at rettsanvender ikke har tilstrekkelig kunnskap om bestemmelsen og det systemet den inngår i, eller at det ikke finnes velfungerende kontrollmekanismer og sanksjonssystemer. Samtlige faktorer er betegnende for den dispensasjonspraksisen vi finner i kommunene.

I vårt møte med lokalpolitikere opplever vi ofte en stor frustrasjon over hvor vanskelig det er å gi dispensasjon. Det vises til at administrasjonen er for streng når det konkluderes med at lovens vilkår for dispensasjon ikke er oppfylt.

Lokalpolitikere har på sin side en mer pragmatisk tilnærming, og de inntar gjerne en ombudsrolle for sine innbyggers ønsker og behov.

Vi har respekt for ønsket om å være ombud for innbyggernes ve og vel, samt forståelse for frustrasjonen ved et strengt regelverk.

Samtidig må lokalpolitikere være bevisste på når loven gir rom for en slik tilnærming. Dispensasjonssaker er ikke en arena hvor ombudsrollen er ment å stå sentralt. Her er politikerne rettsanvendere.

Frustrasjonen hos lokalpolitikerne leder i mange tilfeller til at de søker etter løsninger. Løsningen i enkelte kommuner er å innføre en praksis hvor lokalpolitikerne ber administrasjonen presentere et saksfremlegg med to alternative innstillinger i dispensasjonssaker. Den ene innstillingen konkluderer med at de rettslige vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt. Den andre konkluderer med at de rettslige vilkårene ikke er oppfylt.

På denne måten skaffer lokalpolitikerne seg et handlingsrom i behandlingen av dispensasjonssaker. De velger det alternativet som etter deres skjønn passer best.

Stort sett faller politikerne ned på alternativet hvor vilkårene for dispensasjon anses for å være oppfylt. Dermed kan de innvilge dispensasjon og vise til at saken er forsvarlig utredet av administrasjonen.

Vi mener denne praksisen ligger utenfor det handlingsrommet lovgivningen gir, og at politikerne har andre alternativer i møtet med det som oppleves som et rigid og komplisert regelverk.

Når det gjelder vurderinger som krever særskilt fagkompetanse, er det vanlig at lokalpolitikerne ønsker saken utredet og vurdert før den skal opp til behandling. Etter kommuneloven har kommunedirektøren plikt til blant annet å utrede rettslige spørsmål.

Når det er tale om å utøve et rettsanvendelsesskjønn i en sak, innebærer det at faktum i den konkrete saken må klargjøres, innholdet i rettsregelen det er tale om må fastlegges, og rettsregelen må anvendes på det faktum som er lagt til grunn. Dette vil lede til én konklusjon hos rettsanvenderen.

Når vi forklarer dette til kommunene, blir vi ofte møtt med argumentet om at «det er jo utøvelse av et skjønn», «det finnes jo ikke noe fasitsvar» eller at «en annen kan jo komme til motsatt konklusjon». Alt dette er korrekt.

Samtidig kan ikke én og samme rettsanvender komme til ulik konklusjon i én og samme sak. Dersom det opereres med to alternative innstillinger, må det innebære at kommunedirektøren enten (eller i kombinasjon):

- opererer med to ulike beskrivelser av faktum
- opererer med to ulike tolkninger av loven, eller
- opererer med to ulike måter å anvende loven på det konkrete faktum.

I de tilfeller der politikerne krever alternative utredninger på rettslige spørsmål, må nødvendigvis det ene alternativet (som har en annen konklusjon enn det andre) være uriktig /ulovlig.

Kommuner som har innført en slik praksis, har gjort et juridisk spørsmål om til en politisk vurdering. I tillegg til å undergrave systemet, svekker en slik praksis rettssikkerheten til både søkeren selv og andre som kan bli negativt berørt av vedtaket.

I saker som gjelder dispensasjon fra lovbestemmelser, har naturlig nok lokalpolitikerne et begrenset handlingsrom. De fleste dispensasjonssakene gjelder imidlertid ikke dispensasjon fra lovbestemmelser, men fra kommunenes egne arealplaner. Paradoksalt nok er det dermed kommunens egne regler politikerne ofte finner for rigide og kompliserte.

Dersom politikerne mener regelverket er rigid eller komplisert, bør de derfor ta en titt på arealplanene det søkes dispensasjon fra, og vurdere om de bør endres. De aller fleste kommuner har svært mange søknader om dispensasjon fra arealplaner som planfaglig,

rettslig og politisk sett er utdaterte. I disse sakene har lokalpolitikerne et klart alternativ til dispensasjon.

Planendringer er, i motsetning til dispensasjon, et spørsmål som kan avgjøres politisk. Og i arbeidet med hva som er gode planfaglige løsninger, kan politikerne selvsagt be administrasjonen om så mange alternativer de ønsker.

Det aller beste med denne alternative løsningen er at det gir mer effektiv byggesaksbehandling, sikrer likebehandling av innbyggerne og en arealutnyttelse i tråd med det dagens lokalpolitikere ønsker. Dette er vel det en kan kalle et lokalpolitisk kinderegg?

Oppfølging av kontrollutvalgets vedtak mv.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Ørland kommune

Møtedato

28.08.2024

Saknr

28/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/361 - 12**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar status for kontrollutvalgets vedtak og tidspunkt for behandling av saker til orientering.

Vedlegg

Oversikt over kontrollutvalgets vedtak som skal følges opp per. 28.08.2024

Saksopplysninger

Det er utarbeidet en oversikt over kontrollutvalgets vedtak og status for disse. Saker som ble eller allerede var avsluttet ved forrige behandling er tatt ut av vedlagt oversikt. Kun saker hvor kommunestyret har bedt kontrollutvalget følge opp kommunestyrets vedtak, nylige avsluttede saker samt ikke-avsluttede saker, inngår i oversikten. Lovpålagte oppgaver som ikke følger av kontrollutvalgets vedtak er ikke inntatt i oversikten. Eksempler på slike saker er

- strategi for revisjon av kommunens årsregnskaper
- års- og møteplan
- kontrollutvalgets årsmelding
- kontrollutvalgets uttalelse om kommunens årsregnskaper

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalget må vurdere om tidspunkt for behandling eller oppfølging av sakene er hensiktsmessig. Om ingen endringer er nødvendig kan kontrollutvalget ta saken til orientering.

Oversikt over kontrollutvalgets vedtak som skal følges opp eller som er avsluttet siden siste vedtaksoppfølging					
Sak	Dato	Vedtak	Forslag til tidspunkt	Kommentar	Utført
19-2/23	28.04.2023	Kontrollutvalget tar klagen på manglende svar som innspill til risikovurderingene til plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027.	Kontrollutvalgets møte 14.10.2024	Kontrollutvalget tar med klagen som innspill til det pågående planarbeidet	Nei
21/23	09.06.2023	Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering. Kontrollutvalget ber sekretariatet videreformidle saken til nytt kontrollutvalg, slik at temaet kan inngå i risikovurderingene i forbindelse ny plan for forvaltningsrevisjon.	Kontrollutvalgets møte 14.10.2024	Kontrollutvalget tar med redegjørelsen fra kommunedirektøren som innspill til det pågående planarbeidet	Nei
30-1/23	27.09.2023	Kontrollutvalget ber kommunedirektøren rapportere om oppfølgingen av punkt 3 i kommunestyrets vedtak innen utgangen av 1. kvartal 2024.	Kontrollutvalgets møte 14.06.2024	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.	JA
50-2/23	20.12.2023	Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon til 4.april 2024. Dokumentet utarbeides og ses i sammenheng med ressursbruk til helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll.	Kontrollutvalgets møte 14.06.2024	Revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger vil inngå som innspill i det pågående planarbeidet.	JA
51/2-23	20.12.2023	Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll til 4. april 2024. Dokumentet utarbeides og ses i sammenheng med ressursbruk til helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon.	Kontrollutvalgets møte 14.06.2024	Revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger vil inngå som innspill i det pågående planarbeidet.	JA

52-1/23	20.12.2023	Kontrollutvalget bestiller en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Fosen Helse IKS gitt at Åfjord kommune og/eller Indre Fosen kommune bestiller forvaltningsrevisjon av samme selskap.	Kontrollutvalgets møte 14.06.2024	Revisor vil legge frem en prosjektplan for det videre arbeidet.	JA
52-2/23	20.12.2023	Kontrollutvalget ber sekretariatet legge frem en sak hvor det bestilles forvaltningsrevisjon av prioritert område med tema byggesak til kontrollutvalgets neste møte.	Kontrollutvalgets møte 14.06.2024	Sekretariat vil legge frem en sak med forslag til problemstillinger og innretning på prosjektet	JA
53/23	20.12.2023	Kontrollutvalget slutter seg til forslag til årsplan for 2024 og oversender års- og møteplanen til kommunestyret til orientering.	Kommunestyrets møte 30.05.2024	Saken behandles av kommunestyret.	JA
9-1/24	22.03.2024	Kontrollutvalget ber kommunedirektøren redegjøre om kommunens beredskap og planer, og hvordan kommunen arbeider med å gjøre opplysninger som er nødvendige for innbyggerne, kjent.	Kontrollutvalgets møte 28.08.2024	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.	Nei
9-3/24	22.03.2024	Kontrollutvalget ber kommunedirektøren redegjøre for hvordan kommunen arbeider med å motvirke mobbing i skolen.	Kontrollutvalgets møte 14.10.2024	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.	Nei

10/23	24.02.2023	<p>1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å:</p> <p>a. Arbeide videre med implementering av internkontrollen.</p> <p>b. Utarbeide rutiner for kommunens hovedprosesser, og gjøre disse tilgjengelig og kjent i organisasjonen.</p> <p>c. Sikre at rapportering til kommunestyret er i henhold til kommunelovens § 25- 2.</p> <p>d. På overordnet nivå tydeliggjøre hvilke kontrollaktiviteter som skal gjennomføres og dokumenteres. Kommunedirektøren bør systematisere kontrollaktiviteter som en del av internkontrollen.</p> <p>e. Legge større systematikk i evalueringen av internkontroll. Dette vil være et betydelig grep for at arbeidet med internkontroll blir prioritert videre.</p> <p>2. Kommunedirektøren bes rapportere til kontrollutvalget om oppfølgingen av rapporten innen 31. mars 2024.</p>	Kontrollutvalgets møte 14.06.2024	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.	JA
3/24	22.03.2024	<p>Kontrollutvalget tar notat fra undersøkelse av saksbehandling, overholdelse av firster samt kommunens plikt til å yte veiledning på plan- og byggesaksområdet til orientering og sender det til behandling i kommunestyret med følgende forslag til vedtak:</p> <p>Kommunestyret tar notat fra undersøkelse av byggesaksbehandlingen til orientering.</p>	Kommunestyrets møte 20.06.2024	Saken behandles av kommunestyret.	JA
14-2/23	28.04.2023	Kontrollutvalget ber om å bli orientert om resultatene fra det farmasøytiske tilsynet.	Kontrollutvalgets møte 28.08.2024	Kommunedirektøren vil orientere utvalget i tråd med vedtaket.	Nei

28/23	27.09.2023	<p>1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å avklare flymønsteret og revidere støysonekartet i henhold til denne avklaringen.</p> <p>2. Føringer for flymønsteret må avklares.</p> <p>3. Ved behov må det gjøres en reguleringsendring i reguleringsplanen for Ørland flystasjon, som innarbeides i den nye arealplanen for Ørland kommune.</p>	Kommunestyrets møte 26.10.2023	Saken behandles av kommunestyret.	JA
-------	------------	---	-----------------------------------	-----------------------------------	----

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Ørland kommune

Møtedato

28.08.2024

Saknr

29/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/462 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Årsberetning og årsregnskap for Ørland kommune 2023

Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF 2023

Årsberetning og årsregnskap 2023 for Valsneset Utvikling Ørland KF

Saksopplysninger

Følgende referatsaker legges frem for utvalget til orientering:

1. Årsberetning og årsregnskap for Ørland kommune 2023
2. Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF 2023
3. Årsberetning og årsregnskap 2023 for Valsneset Utvikling Ørland KF

Konklusjon

Kontrollutvalget kan ta de vedlagte referatsakene til orientering.

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
24/049	Formannskap	18.06.2024
24/070	Kommunestyre	20.06.2024

Årsberetning og årsregnskap for Ørland kommune 2023

Kommunedirektørens innstilling

1. Årsberetning og årsregnskap 2023 for Ørland kommune vedtas som framlagt.
2. Finansrapport for Ørland kommune for 2023 vedtas som framlagt.
3. Underdekning på investeringsregnskapet på kr 3.616.000 dekkes med bruk av ubrukte lånemidler og budsjettet endres tilsvarende.

Kommunestyre 20.06.2024

Behandling

Innstilling fra Formannskapets møte 18.06.24, foreslått av ,

1. Årsberetning og årsregnskap 2023 for Ørland kommune vedtas som framlagt.
2. Finansrapport for Ørland kommune for 2023 vedtas som framlagt.
3. Underdekning på investeringsregnskapet på kr 3.616.000 dekkes med bruk av ubrukte lånemidler og budsjettet endres tilsvarende.

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Innstilling fra Formannskapets møte 18.06.24**

For: 31 stemmer (100%) - AP 8, FRP 2, H 6, INP 4, MDG 1, Rødt 1, SP 7, SV 1, V 1

Mot: 0 stemmer (0%)

KST - 24/070 vedtak

1. Årsberetning og årsregnskap 2023 for Ørland kommune vedtas som framlagt.
2. Finansrapport for Ørland kommune for 2023 vedtas som framlagt.
3. Underdekning på investeringsregnskapet på kr 3.616.000 dekkes med bruk av ubrukte lånemidler og budsjettet endres tilsvarende.

Formannskap 18.06.2024

Behandling

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 6 stemmer (100%) - AP 1, FRP 1, H 1, INP 1, SP 2

Mot: 0 stemmer (0%)

FSK - 24/049 vedtak

1. Årsberetning og årsregnskap 2023 for Ørland kommune vedtas som framlagt.
2. Finansrapport for Ørland kommune for 2023 vedtas som framlagt.
3. Underdekning på investeringsregnskapet på kr 3.616.000 dekkes med bruk av ubrukte lånemidler og budsjettet endres tilsvarende.

Sammendrag

Vedtak som innstilling fra Formannskap, 18.06.2024 - 24/049

1. Årsberetning og årsregnskap 2023 for Ørland kommune vedtas som framlagt.
2. Finansrapport for Ørland kommune for 2023 vedtas som framlagt.
3. Underdekning på investeringsregnskapet på kr 3.616.000 dekkes med bruk av ubrukte lånemidler og budsjettet endres tilsvarende.

Sakens bakgrunn og innhold

Driftsregnskapet for 2023 viser et netto driftsresultat på minus 42,5 mill kroner. Det dekkes inn med 32,9 mill kroner fra disposisjonsfondet og netto bruk av bundet fond på 9,4 mill kroner.

Det var budsjettet med bruk av disposisjonsfond på 48,9 mill kroner, slik at bruken av disposisjonsfondet ble 16 mill kroner mindre enn budsjettet.

Det ordinære disposisjonsfondet er på 91,6 mill kroner hvorav 15 mill kroner er rentesikring.

Fratrukket rentesikringsdelen er disposisjonsfondet på 76,6 mill kroner hvilket er over måltallet på 5% av driftsinntektene som blir 41,1 mill kroner.

Investeringsregnskapet er gjort opp med en liten underdekning på 3,6 mill kroner og årsaken er at det ved salderingen ble tatt i litt for mye..

For en nærmere gjennomgang av regnskapet vises det til årsberetnings-dokumentet og finansrapporten som følger saken.

Vedlegg

Årsberetning Ørland 2023

Finansrapport 2023 Ørland kommune

Revisjonsberetning Ørland 2023

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
24/001	Styret for Roret Ørland kulturforetak KF	15.05.2024
24/048	Formannskap	18.06.2024
24/069	Kommunestyre	20.06.2024

Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF 2023

Daglig leders innstilling

Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som framlagt

Kommunestyre 20.06.2024

Behandling

Innstilling fra formannskapetets møte 18.06.24, foreslått av ,

- Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som framlagt
- Det regnskapsmessige merforbruket på kr 772 129,05 dekkes av disposisjonsfond
- Styret har gått gjennom de ulike årsakene til merforbruk i 2023
- Styret jobber for god kostnadskontroll i 2024
- Styret registrerer med bekymring at disposisjonsfondet er betraktelig redusert
- Udekket inndekking av investeringsregnskapet for 2022 og 2023 behandles i første salderingssak i 2024

Følgende representanter meldte seg inhabil i forbindelse med behandling av saken.

Representantene ble funnet inhabil jf. kommunelovens § 11-10 og Forvaltningslovens § 6 e.

- Hilde Kristin Sandvik INP - styremedlem - Varamedlem Roy Olav Skogen-Nygård INP trer inn
- Knut Ring AP - - Styremedlem - Ingen vara
- Hans Eide SP - Saksbehandler - Ingen vara
- Sonja Christiansen - Varamedlem styret - Ingen vara
- Odd Inge Hovd INP - Styremedlem - Ingen vara

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Innstilling fra formannskapetets møte 18.06.24**

For: 26 stemmer (100%) - AP 7, FRP 1, H 5, INP 3, MDG 1, Rødt 1, SP 6, SV 1, V 1

Mot: 0 stemmer (0%)

KST - 24/069 vedtak

- Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som framlagt
- Det regnskapsmessige merforbruket på kr 772 129,05 dekkes av disposisjonsfond
- Styret har gått gjennom de ulike årsakene til merforbruk i 2023
- Styret jobber for god kostnadskontroll i 2024
- Styret registrerer med bekymring at disposisjonsfondet er betraktelig redusert
- Udekket inndekning av investeringsregnskapet for 2022 og 2023 behandles i første salderingssak i 2024

Formannskap 18.06.2024

Behandling

Vedtak fra Styret for Roret Ørland kulturforetak KF 15.05.24, foreslått av ,

- Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som framlagt
- Det regnskapsmessige merforbruket på kr 772 129,05 dekkes av disposisjonsfond
- Styret har gått gjennom de ulike årsakene til merforbruk i 2023
- Styret jobber for god kostnadskontroll i 2024
- Styret registrerer med bekymring at disposisjonsfondet er betraktelig redusert
- Udekket inndekning av investeringsregnskapet for 2022 og 2023 behandles i første salderingssak i 2024

Forslag til innstilling fremmet av Marit Sletten INP, foreslått av ,
Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF tas til orientering.

Votering nr 1 - Votering over forslag

Vedtak fra Styret for Roret Ørland kulturforetak KF 15.05.24: 4 stemmer (67%) - AP 1, H 1, SP 2

Forslag til innstilling fremmet av Marit Sletten INP: 2 stemmer (33%) - FRP 1, INP 1

FSK - 24/048 vedtak

- Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som framlagt
- Det regnskapsmessige merforbruket på kr 772 129,05 dekkes av disposisjonsfond
- Styret har gått gjennom de ulike årsakene til merforbruk i 2023
- Styret jobber for god kostnadskontroll i 2024
- Styret registrerer med bekymring at disposisjonsfondet er betraktelig redusert
- Udekket inndekning av investeringsregnskapet for 2022 og 2023 behandles i første salderingssak i 2024

Styret for Roret Ørland kulturforetak KF 15.05.2024

Behandling

Kommunedirektørens kommentar:

«Investeringsregnskapet er for andre år på rad gjort opp med udekket. Det er ikke foretatt inndekning for beløpet fra 2022, slik at styret må vedta en inndekning på begge årene.»

Tabellen «Oppsett over paragraf 5.9» ble lagt fram i styremøtet og tabellen settes inn i vedlegget
Årsregnskap 2023 og Årsmelding 2023

- Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som framlagt
- Det regnskapsmessige merforbruket på kr 772 129,05 dekkes av disposisjonsfond

- Styret har gått gjennom de ulike årsakene til merforbruk i 2023
- Styret jobber for god kostnadskontroll i 2024
- Styret registrerer med bekymring at disposisjonsfondet er betraktelig redusert
- Udekket inndekking av investeringsregnskapet for 2022 og 2023 behandles i første salderingssak i 2024

Enstemmig vedtatt ved manuell votering.

ROR - 24/001 vedtak

- Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som framlagt
- Det regnskapsmessige merforbruket på kr 772 129,05 dekkes av disposisjonsfond
- Styret har gått gjennom de ulike årsakene til merforbruk i 2023
- Styret jobber for god kostnadskontroll i 2024
- Styret registrerer med bekymring at disposisjonsfondet er betraktelig redusert
- Udekket inndekking av investeringsregnskapet for 2022 og 2023 behandles i første salderingssak i 2024

Sammendrag

Rapporten gir et utfyllende og helhetlig bilde av tjenesteproduksjon i Roret KF for regnskapsåret 2023. Samlet gir dokumentet god informasjon til politikere, ansatte og innbyggere. Roret KF har levert på bestillingen om å levere på de nasjonale og internasjonale arenaene.

Til tross for et utfordrende år med nedtrekksprosess, viser årsmeldingen at Roret KF i all hovedsak har oppnådd mål og forventninger. Regnskapet for 2023 viser et regnskapsmessig merforbruk på kr 772.129,05 før bruk av disposisjonsfond.

Vedtak som innstilling fra Formannskap, 18.06.2024 - 24/048

- Årsregnskap og årsrapport Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som framlagt
- Det regnskapsmessige merforbruket på kr 772 129,05 dekkes av disposisjonsfond
- Styret har gått gjennom de ulike årsakene til merforbruk i 2023
- Styret jobber for god kostnadskontroll i 2024
- Styret registrerer med bekymring at disposisjonsfondet er betraktelig redusert
- Udekket inndekking av investeringsregnskapet for 2022 og 2023 behandles i første salderingssak i 2024

Sakens bakgrunn og innhold

Ørland kommune har valgt en unik og offensiv satsing med å etablere et kommunalt foretak hvor kultur, idrett, natur, historie og tilhørende arrangement skal organiseres. Roret har et betydelig virkeområde, da kommunen vår har stor bredde innenfor kultur og idrett, med flotte og til dels nybygde arenaer for ulike aktiviteter og arrangement. Roret forholder seg til de føringer og rammer som Ørland kommune har, og det er et tett samarbeide mellom Ørland kommune og Roret KF. Foretaket skal ha ambisjoner i et lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv

Forutsetninger for regnskapet, lagt i budsjett 2023:

KST - 22/152 vedtak Driftsbudsjett 2023 for Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som framlagt:

- Rammen for overføring fra kommunen justeres i henhold til vedtatt budsjett for Ørland Kommune i sak 22/153 (se Note sak 22/153).
- Det forutsettes at Ørland kommune er ansvarlig for all bygningsdrift, herunder energi og renhold o Det forutsettes at foretaket betaler kr 400.000 til kommunen for fellestjenestene
- Det forutsettes at foretaket dekker kulturmidler og tilskudd til skiløyper på til sammen kr 700.000

- Det forutsettes at statstilskuddet for drift av frivilligsentralene kommer direkte til foretaket eller overføres fra kommunen til foretaket

Investeringsbudsjett 2023 for Roret Ørland kulturforetak KF vedtas som følger:

- Vedtatt prosjekt, Valseidet gravfelt og fjordlandskapet Koet, videreføres i 2023
- Vedtatt prosjekt, Porten til Trøndelag, videreføres i 2023

Note sak 22/153:

8. Kultur og fritid Kommunestyret er bekymret for at åpningstidene i bibliotek, svømmehall og ungdomsklubb blir redusert med kommunedirektørens budsjett. Det er viktig at innbyggerne kan benytte seg av bibliotek også på ettermiddag og at svømmehall er åpen på lørdag. Kommunestyret øker rammen til Roret med 500.000 og ber om at dette prioriteres.

Regnskapet for 2023 viser et regnskapsmessig merforbruk på kr 772.129,05 før bruk av disposisjonsfond.

FN's Bærekraftsmål

Roret KF leverer bærekraftig tjenester til kommunens innbyggere. Roret KF bidrar til et bærekraftig samfunn og en bærekraftig kommuneorganisasjon som forvalter ressursene på en god måte og leverer i samspill med natur og miljø.

Vedlegg

Årsregnskap 2023 og Årsrapport 2023 med oppdaterte tabeller og noter

Kommunedirektørens kommentarer til Årsregnskap 2023 Roret Ørland Kulturforetak KF

Revisjonsberetning nr 2 2023 - Roret Ørland kulturforetak KF

2024-0610 Nummerert brev nr 4 Ørland kommune

Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap 2023 - Roret Ørland Kulturforetak KF

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
24/001	Styret for Valsneset Utvikling Ørland KF	03.06.2024
24/047	Formannskap	18.06.2024
24/068	Kommunestyre	20.06.2024

Årsberetning og årsregnskap 2023 for Valsneset Utvikling Ørland KF

Daglig leders innstilling

1. Årsrapport og årsmelding for Valsneset Utvikling Ørland KF for 2023 vedtas som framlagt
2. Udekket beløp på kr 915.397 dekkes inn ved bruk av investeringsfond
3. Budsjettet endres tilsvarende

Kommunestyre 20.06.2024

Behandling

Innstilling fra Formannskapets møte 18.06.24, foreslått av ,

1. Årsrapport og årsmelding for Valsneset Utvikling Ørland KF for 2023 vedtas som framlagt
2. Udekket beløp på kr 915.397 dekkes inn ved bruk av investeringsfond
3. Budsjettet endres tilsvarende

Protokolltilførsel:

Styret ønsker en gjennomgang av daglig elder på neste møte om kai-utredingen og årsaken til overskridelsen.

Følgende representanter meldte seg inhabil i forbindelse med behandling av saken. Representantene ble funnet inhabil jf. kommunelovens § 11-10 og Forvaltningslovens § 6 e.

- Bjørn Glørstad H - styremedlem. Ingen vara
- Tone A. Withbro SP - styremedlem. Ingen vara

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Innstilling fra Formannskapets møte 18.06.24**

For: 28 stemmer (100%) - AP 8, FRP 1, H 5, INP 4, MDG 1, Rødt 1, SP 6, SV 1, V 1

Mot: 0 stemmer (0%)

KST - 24/068 vedtak

1. Årsrapport og årsmelding for Valsneset Utvikling Ørland KF for 2023 vedtas som framlagt
2. Udekket beløp på kr 915.397 dekkes inn ved bruk av investeringsfond
3. Budsjettet endres tilsvarende

Protokolltilførsel:

Styret ønsker en gjennomgang av daglig elder på neste møte om kai-utredingen og årsaken til overskridelsen.

Formannskap 18.06.2024

Behandling

Formannskapet voterte over innstillingen fra Styret for Valsneset Utvikling Ørland KF - 03.06.2024 med protokolltilførsel:

1. Årsrapport og årsmelding for Valsneset Utvikling Ørland KF for 2023 vedtas som framlagt
2. Udekket beløp på kr 915.397 dekkes inn ved bruk av investeringsfond
3. Budsjettet endres tilsvarende

Protokolltilførsel:

Styret ønsker en gjennomgang av daglig elder på neste møte om kai-utredingen og årsaken til overskridelsen.

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **innstillingen fra Styret for Valsneset Utvikling Ørland KF - 03.06.2024**

For: 5 stemmer (100%) - FRP 1, H 1, INP 1, SP 2

Mot: 0 stemmer (0%)

FSK - 24/047 vedtak

1. Årsrapport og årsmelding for Valsneset Utvikling Ørland KF for 2023 vedtas som framlagt
2. Udekket beløp på kr 915.397 dekkes inn ved bruk av investeringsfond
3. Budsjettet endres tilsvarende

Protokolltilførsel:

Styret ønsker en gjennomgang av daglig elder på neste møte om kai-utredingen og årsaken til overskridelsen.

Styret for Valsneset Utvikling Ørland KF 03.06.2024

Behandling

Enstemmig vedtatt ved manuell votering.

VUT - 24/001 vedtak

1. Årsrapport og årsmelding for Valsneset Utvikling Ørland KF for 2023 vedtas som framlagt
2. Udekket beløp på kr 915.397 dekkes inn ved bruk av investeringsfond
3. Budsjettet endres tilsvarende

Protokolltilførsel:

Styret ønsker en gjennomgang av daglig elder på neste møte om kai-utredingen og årsaken til overskridelsen.

Sammendrag

Vedtak som innstilling fra Styret for Valsneset Utvikling Ørland KF, 03.06.2024 - 24/001

1. Årsrapport og årsmelding for Valsneset Utvikling Ørland KF for 2023 vedtas som framlagt
2. Udekket beløp på kr 915.397 dekkes inn ved bruk av investeringsfond
3. Budsjettet endres tilsvarende

Protokolltilførsel:

Styret ønsker en gjennomgang av daglig elder på neste møte om kai-utredingen og årsaken til overskridelsen.

Vedtak som innstilling fra Formannskap, 18.06.2024 - 24/047

1. Årsrapport og årsmelding for Valsneset Utvikling Ørland KF for 2023 vedtas som framlagt
2. Udekket beløp på kr 915.397 dekkes inn ved bruk av investeringsfond
3. Budsjettet endres tilsvarende

Protokolltilførsel:

Styret ønsker en gjennomgang av daglig elder på neste møte om kai-utredingen og årsaken til overskridelsen.

Sakens bakgrunn og innhold

Foretakets resultatregnskap for 2023 viser et mindreforbruk på kr 124.026. Dette er i tråd med regelverket avsatt på et disposisjonsfond.

Investeringsregnskapet viser et udekket beløp på kr 915.397 som må dekkes inn på inneværende års budsjett.

Administrasjonen vil foreslå at det dekkes inn ved bruk av investeringsfondet.

Det vises for øvrig til vedlagte regnskap og beretning.

FN's Bærekraftsmål

Vedlegg

ÅRSBERETNING VU KF 2023

Revisjonsberetning VU KF 2023

Kontrollutvalgets uttalelse om årsberetning og årsregnskap 2023 - Valsneset Utvikling FK

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Ørland kommune

Møtedato

28.08.2024

Saknr

30/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/462 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Invitasjon til samling for kontrollutvalg

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Saken erstatter det som tidligere ble omtalt som 'eventuelt'. Eksempel på tema som kan tas opp er

- deltagelse på kurs/konferanse
- endring av møtedato eller møtested
- forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet, dette for at møteleder skal kunne planlegge gjennomføringen av møtet leder, spesielt med tanke på varighet for møtet

Invitasjon til samling for våre kontrollutvalg 1. oktober

Konsek Trøndelag inviterer til vår årlige samling for kontrollutvalg. Vi har valgt kommunens økonomiforvaltning og eierskap som tema. Hvordan kan kontrollutvalgene gi bedre styringssignal til kommunestyret om økonomiforvaltningen, og hvordan kan kontrollutvalget følge opp kommunens eierskap?

Vi mener at det er nyttig å utveksle erfaringer og vet at det alltid er mye nytt å lære. Derfor har vi invitert innledere som har god innsikt i kontrollutvalgenes ansvarsområder og som kan bidra med å utvide kontrollutvalgenes verktøykasse.

Programmet er lagt opp slik at det blir god tid til å stille spørsmål i plenum og diskutere rundt bordene.

Samlingen vil streames, og det er mulig å delta digitalt. Vi håper likevel at så mange som mulig vil delta fysisk for en best mulig erfaringsutveksling.

FORELØPIG PROGRAM

KL. 09.00 – 10.00	REGISTRERING, ENKEL SERVERING
KL. 10.00 – 12.00 inkl. pause	ØKONOMIFORVALTNINGEN I KOMMUNENE – HAR KONTROLLUTVALGET KONTROLL? Ved Asbjørn O. Pedersen Hvordan kan kontrollutvalgene få bedre innsikt i svakheter og feil i økonomiforvaltningen? Hvordan er kommunens styringsinformasjon i økonomiforvaltningen, og hva kan kontrollutvalget gjøre? <i>Det settes av tid til spørsmål i plenum og diskusjon rundt bordene.</i>
KL. 12:00 – 13.00	LUNSJ
KL. 13:00 – 14:30 inkl. pause	KOMMUNENS EIERSKAP – UNDER RADAREN FOR KONTROLLUTVALGET? Ved Agnete B. Sommerset Hvordan kan kontrollutvalget følge opp aktiviteten i kommunenes eierskap? <i>Det settes av tid til spørsmål i plenum og diskusjon rundt bordene.</i>
KL. 14.30 – 16:00	KONTROLLUTVALGETS HJØRNE Oppgaveløsning og erfaringsutveksling ved ansatte i Konsek

PRAKTISK INFORMASJON

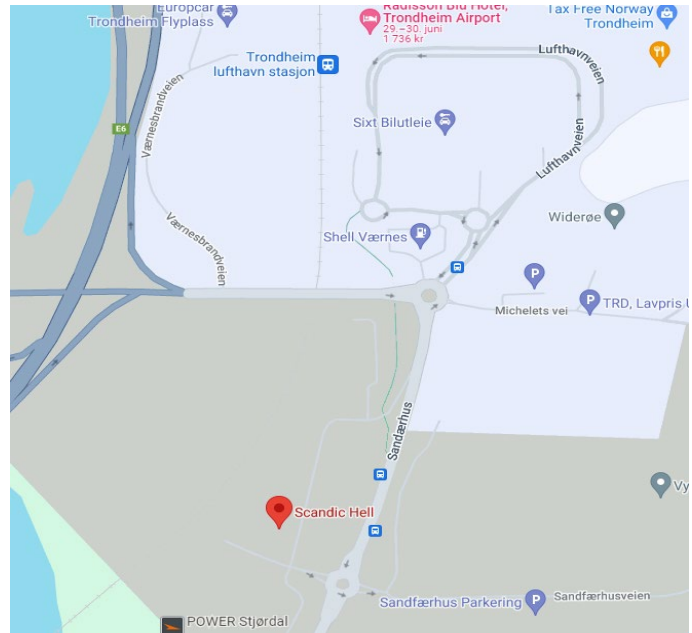
PÅMELDING: post@konsek.no

PÅMELDINGSFRIST: 20. september 2024.

PRIS: Max kr 2.000 pr. person.
Påmeldingsavgiften inkluderer lunsj og pausemat.

Scandic Hell ligger like ved Trondheim lufthavn. Det er gode parkeringsmuligheter utenfor hotellet.

Gangavstand til hotellet fra togstasjonen (Trondheim lufthavn stasjon) og Trondheim lufthavn.

OM FOREDRAGSHOLDERNE

Asbjørn O. Pedersen er generalsekretær i Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund. I tillegg er han ansatt ved flere høyskoler og universitet hvor han underviser i økonomiske temaer med hovedvekt på kommune- og statsregnskap. Han er utdannet revisor og har 23 års erfaring fra kommunal sektor. Han har jobbet som revisor, skatteoppkrever, økonomisjef og rådmann i en rekke kommuner.

Agnete B. Sommerset er juridisk direktør og advokat i Samfunnsbedriftene, som er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for kommunalt eide selskaper. Hun holder mye kurs for styrer og eiere, og er opptatt av at god eierstyring vil gjøre selskapene i stand til å lykkes enda bedre med å levere gode tjenester til sine eiere og innbyggerne i kommunen. Eierstyring handler om å ville noe med selskapene man eier og å ha god forståelse for rolle- og ansvarsfordeling. Hun ser at god eierstyring gir god demokratisk kontroll, og brenner for at flere setter dette temaet høyt på dagsorden.

OM KONSEK TRØNDELAG IKS

Konsek Trøndelag er et interkommunalt sekretariat for 48 kontrollutvalg i Trøndelag, Nord-Østerdal og Helgelandssområdet. Selskapet ble opprettet 1.1.2018 og har hovedkontor på Steinkjer og avdelingskontor i Trondheim og Os. Selskapet har tolv ansatte med god kompetanse på kommunal sektor og en variert fagbakgrunn.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Ørland kommune

Møtedato

28.08.2024

Saknr

31/24

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/462 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget godkjenner protokollen fra kontrollutvalgets møte, den 28.08.2024.

Saksopplysninger

Protokollen stadfester at alle vedtakene og protokollføringen for hver sak er i samsvar med saksbehandlingen for den aktuelle saken.

Vurdering og konklusjon

Utvalget oppfordres til å lese gjennom protokollen for å påpeke feil og mangler, som rettes opp av sekretariatet. Utvalget oppfordres deretter til å godkjenne møteprotokollen